

Føroysku vinir okkara hava ein norðurlandskan eginleika -

og hetta er ein góður eginleiki, segði formaðurin í norska arbeidaraflokkinum, Trygve Bratteli í røðu síni í stórtinginum tá málið um føroyskt umboð í Norðurlandaráðnum, var til viðgerðar

Vit prenta her røðuna hjá Trygve Bratteli:

Enhver sak synes enkel når det er funnet en løsning på den. Men denne saken skal avgjøres her i dag, og i de øvrige nordiske nasjonalforsamlinger, har mange interessante sider, og det har tatt meget lang tid å nå fram til det resultat som nå foreligger.

Slik saken nå ligger an, skal jeg for min del ikke gå nærmere inn på de mange spørsmål som har reist seg under dens behandling. Men jeg synes det er riktig at det også i Norges Storting blir gitt uttrykk for glede over at en fra og med møtet i Reykjavik også vil kunne møte representanter for Færøylene og Åland — har en nordisk egenskap som etter mitt skjønn er en sunn egenskap. De vokter meget nøye på det de ser som sin rett. Dette har i forhold til Nordisk Råd tidligere skapt en del problemer som jeg her ikke skal gå nærmere inn på. Det førte bl. a. til at en færøysk forfatter som fikk Nordisk Råds litteraturpris, ikke

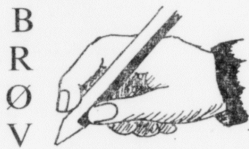
fant å kunne møte i Reykjavik og ta imot denne prisen for fem år siden.

Det en her har måttet gjøre er tvers gjennom en rekke innflokke statsrettslige forhold å finne fram til en slik jevnbyrdig representasjon. Praktisk er det ordnet slik som hr. Otto Lyng gjorde oppmerksom på, med to delegater fra Færøynes Lagting og en fra Ålands Landslag som møter med de samme rettigheter som andre parlamentariske representanter. Dess uten møter en representant for Færøynes Landsstyre og en fra Ålands Landstingsstyre med de samme rettigheter som andre lands statsråder, og det er de nevnte organer selv som her velger eller utpeker sine egne representanter.

Det er kjent at det har vært noen tvil på Færøylene om den form som her er funnet. Det er et flertall i Lagtinget på Færøylene som har akseptert det forslag som nå foreligger. Men det er også et mindretall der som heller ikke har funnet det

som her foreligger, tilfredsstillende.

Jeg synes det da er grunn til å understreke at fra de fem nordiske nasjonalforsamlinger som nå er representert i Nordisk Råd, er dette ment som et alvorlig forsøk på å få til en ordning slik at også Færøylene og Åland skal kunne møte med en jevnbyrdig representasjon med medlemmer av Lagtinget og Landstinget som har fri adgang til å fremsette forslag, fri adgang til å delta i debattene, fri adgang til å stemme etter egen overbevisning og samvittighet på samme vis som de der møter som representanter for andre land.

Gerði so væl at hýsa mær hesum:

Willy Sørensen, landsstýrismaður, tú sigur:

at hósðagin var skriv komið frá nevndini í »Suðurfiske«, sum boðaði frá at teir frá í morgin t. v. s. seinasta friggjadag, steðgaðu øllu mótgjaldu, tá felagið var komið í størsta peningatrot.

Aftaná at nevndarfundurin var slitin, ónsðagin tann 26.11. hevur felagsins revisor Carl Wilhelm Veihe, sett umtalaða bræv saman, og meirilutin av nevndini 5 av 8 hevur óngantið sæð brævið. At brævið varð so drastisk sett upp, gjørdi hann fyrri at fáa landsstýrið til at svara sum skjótast.

Brævið byrjar so:

Ref. telefonsamtalu við Føroya Landsstýri hjá nevndarformanni harra Sverra Skaalum d. d. um at fáa ein fund við landsstýrið skjótast gjørligt um figgiarstöðu felagsins, so kunnu vit upplýsa fylgjandi: og endar brævið soleiðis:

men vit vildu helst hava ein fund við landsstýrið áðrenn vit taka eina slíka avgerð.

Altso høvdu vit tá ikki tikið nakra endaliga stöðu, men sum viðtikið í fundarbókini av allari nevndini boðu vit um ein fund við landsstýrið fyrri nevndarformanni og næstformanni.

Sum nevndin váttað á viðlagda fotokopi hendi hetta:

Friggjadagin tann 28.11.-69. Møttust vit til nevndarfundin í partafelagnum »Suðurfiske« stutt áfana kl. 13. Flest allir komu stundisliga og greiddi formaður Sverri Skaalum fylgjandi:

Hann hevði fingið uppringing frá Carl Wilhelm Veihe, kl. 11.55 um at fáa nevndina saman og líkvidera felagið innan 1 tíma, og velja líkvidator, hesar orðar vóru frá lögmanni — landsstýrið.

Nevndin samdist um at fylgja givnum boðum og var fundurin lokin ca. kl. 16. —

Váttað: sign.:

Likedan, de som møter fra Landsstyret og Landstapsstyret, de egentlige administrative styreorganer i disse land, møter med de samme rettigheter som — om en vil — sine kolleger i de andre land.

Jeg er for min del glad for at en omsider har fått denne saken så langt.

Slik Nordisk Råd er konstituert, er det parlamentene i de fem land som må foreta de nødvendige endringer i Nordisk Råds statutter.

Herman Petersen. S. Mortensen Alfred Holm. Nap. Nolsøe H. J. Hjelm. O. Mikkelsen. og Kristian Joensen.

(J. P. Thomasen og A. Mikkelsen vóru burturstaðir).

Ca. kl. 16.30 var so ringt til Leif Waagstein at biða hann boða Dánial Magnussen frá, at vit høvdu valt hann til líkvidator, og biða hann gera landsstýrið vart við hetta.

Vit vóru allir sum ein — eisini Sverri Skaalum — þúra chokeraðir av hesum boðum.

Sama dag tosaði eg við Sjóvinnubankan, og fekk eg at vita, at tað vóru yvirfluttar 225.000,- kr. á okkara konto fyrri fiskasal. Mesti partur av hesum var sjálvandi til dekning av beláning av goymslu, men avtalaði eg við bankan sum vanligt at flyta mest møguligt suður pr. telefon til Sparikassan her, ætlað til lónir og fiskipart.

Men sum so ofta hendi tað, at stutt áftaná bleiv telefonsambandið við Havnina slitið.

Kl. ca. 15.25 var einki flutt til Sparikassan og fekk eg tá beinleiðis samband við bankan. Nú segði bankin, at hetta lá ikki fyrri eftir telefonbeskeð frá landsstýrinum.

Meðan alt hetta fyrigekk, var øll nevndin á kantórinum, og royndu vit at draga tíðina út, so vit kundu fáa pengarnar suður til at gjalda fólkinum, fiskarunum og bátum við.

Hvussu hongur tað saman, at landsstýrið kundi geva hesi boð til bankan, ein stivan tíma áðrenn landsstýrið fekk beskeð um hvørja stöðu vit høvdu tikið til teirra orðrar??

Vit hava so stutt ikki stöga betalingini fyrr enn leygardagin tann 29.11. eftir boðum tykkara, og ei heldur keyp av fiski. Og sjálvt um vit so ikki høvdu tikið ímóti fiski, so tók A/S Dahl Gørðum, sum vanligt ímóti. Teir vóru byrjaðir at isa uppí »Jóhannus« til Bretlands, og rokni eg við at teir høvdu tikið allan fiskin við gleði um so var. So fiskur bleiv keyptur í Vági.

Á nevndarfundinum friggjadagin upplýsti nevndarformaðurin, at lögmaður hevði játtað, at um vit fylgdu hesum givnu boðum — at líkvidera — skuldi maður koma suður norðanfrá mánadagin ella týsdagin, og skuldi virkið byrja aftur tá.

Nevndin fekk tað uppfatan, at hetta var eitt ultimatum, av tí at felagið skuldi setast í líkvidation innan ein tíma — ellers bleiv felagið erklært konkurs, og so gjørdist jú einki, og valdu vit tá tann frægasta av hesum báðum møguleikum.

Vit lesa eisini, at tit — lands-

Jeg tror det er heldig at en nå i det samme Reykjavik hvor det var en viss tvist bl. a. fordi Færøynes flagg ikke ble heist for fem år siden, når sesjonen trer sammen der i februar måned vil kunne heise Færøynes flagg til topps sammen med de andre, som et symbol på at en nå har funnet fram til en ordning hvor en i Nordisk Råd kan knytte kontakten mellom de fem lands parlamenter og regjeringer og de tilsvarende organer på Færøylene og Åland.

stýrið — hava leigað »Suðurfiske«, og at sáttmálin er undirskrivaður. Frá og av hvørjum? Ikki av nevndini.

Við tók fyrri upptøkuna.

O. Mikkelsen.

Óivað verði eg lagdur undir at informera andstøðublöðini um alt, ið kemur upp á prent í hesum døgum, men er hetta at geva mær størri týðning enn eg havi í hesi bygðasak.

Eftir mini meining átti allar politikurr at verið bannlýstur á bygð, og bara høyrð heima á tingi í Havn. Hetta hevur verið praktiserað viðvíkjandi »Suður-«, soleingi tað var.

At harra Sverri Skaalum var valdur til nevndarformann eftir boðum frá lögmanni er ikki heilt beint.

Eg og nevndarlimirnir høvdu ógvuliga trupult við at yvirtala Sverra at taka við formansstarvinum og gekk drúgv tíð, áðrenn hann tók við. Stöðan var hettisligu longu tá, og at Sverri vildi leggja navn til og taka við tá, skal hann bara hava rós fyrri. Tað kravdi mans mót at fara undir hetta stavn, og hetta geldur eisini næstformanni og allari nevndini. Tað var ikki ein og hvør, ið tordi við ella at halda fram og so harafrat binda seg til stóra persónlig kautiónsskuld yvir fyrri felagnum. Og skal tað eisini sigast, at hendan seinasta nevndin hevur iðin og þúra samd arbeiðið sitt itasta fyrri felagnum dag og dagliga, ikki bara av og á.

Tað stendur eisini í 14., at: Rett er at vit hava havt eina klandurnevnd, og kom hetta helst av, at formaðurin helt sínar interessur vera skaddar við, at vit fóru at handla...

Eg segði; og hetta helst av, at táverandi formaður...

Við tók fyrri upptøkuna.

O. Mikkelsen.

Deyðfødd børn sjáldnari

Talið av deyðføddum børnum er reiðiliga nógv minkað seinastu árin, tá 1966 verður undantikið. Seinasta 10 ára skeiðið var hægsta tal av deyðføddum børnum í 1960 — heili 35,0 promillo. Í 1962 minkaði talið niður í 12,4, men árið eftir er talið uppi á 21,9 promillo. Seinastu töluni eru hesi:

1964		14,9	promillo
1965		8,9	—
1966		20,3	—
1967		9,4	—

ÚTVARPIÐ

Leygardagin 13. desember

- 13.00 Feðgar á ferð. 4. partur. Framhaldssøga av Heðin Brú. Marius Johannesen lesur.
- 13.30 Tónleikur.
- 13.45 Fiskivinnutátturin.
- 14.15 Tónleikur.
- 14.30 Fornrønarar bókmentir. 3. fyrlæstur. J. H. W. Poulsen.
- 14.51 Tónleikur.
- 15.00 Ferð og ferðsla. N. J. Arge leggur til rættis.
- 18.30 Veðurtíðindi og tíðindi.
- 18.42 Harmonikan.
- 19.00 Jólatriði á Vaglinum verður tendrað. Býrádsformaðurin heldur røðu, og Havnar Horn-orkester spælir.
- 19.30 Diskotek og V4. Lurtaramir kunnu ringja inn og ynskja eitt lag.
- 20.30 Rannvá. 5. partur. Soga eftir Dagmar Joensen Næs.
- Kristina Øster lesur.
- 21.00 Nocturne. Ívar Iversen leggur til rættis.
- 21.30 Leygarkvøldspoppur.
- 22.15 Tíðindi.
- 22.20 Dansimusikkur til kl. 23.15.

Sunnudagin 14. desember

- 14.00 Tónleikasending.
- 14.30 Kvøðuljómar.
- 16.50 Veðurtíðindi og tíðindi.
- 17.00 Gudstæra asta.

Mánadagin 15. desember.

- 18.30 Veðurtíðindi og tíðindi.
- 18.42 Úr ymsum heraðshornum
- 19.00 Løtt lög.
- 19.30 Grammofonkonsert. Symfoni nr. 7 í a-dur av Ludwig van Beethoven. Philharmonia orkestrið, stjórnað av Otto Klemperer, spælir.
- 20.15 Ferð og ferðsla. N. J. Arge leggur til rættis.

Týsdagin 16. desember

- 18.30 Veðurtíðindi og tíðindi.
- 18.42 Barnasending.
- 19.10 Tónleikur.

Mikudagin 17. desember

- 18.30 Veðurtíðindi og tíðindi.
- 18.42 Sjónnarringurin. Uttanríkispolitisk sending.
- 19.10 Hornmusikur.

Hósdagin 18. desember

- 18.30 Veðurtíðindi og tíðindi.
- 18.42 Orðabókin. J. H. W. Poulsen
- 18.52. Feðgar á ferð. 6. partur. Framhaldssøga av Heðin Brú. Marius Johannesen lesur.
- 19.10 Tónleikur fyrri hálvvaksin

Friggjadagin 19. desember

- 18.30 Veðurtíðindi og tíðindi.
- 18.42 Nær var Jesus føddur? Axel Tórgarð heldur fyrri læstur.
- 19.10 Konsert.